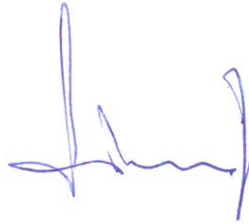

Uchw. Ednowie
Uchw. Prawa
Uchw. Budżetu
Op. 12, 2023

Projekt

z dnia 22 listopada 2023 r.
Zatwierdzony przez .....

Numer rejestru praw kierowanych
na sesję Rady Miasta 1189/23

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA OŚWIĘCIM**

z dnia ..... 2023 r.

w sprawie uchwalenia "Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim w 2024 roku"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 poz. 40 ze zm.), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. 2023 poz. 2151) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 poz. 1939 ze zm.) - Rada Miasta Oświęcim postanawia:

§ 1. Uchwalić "Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim w 2024 roku" jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Oświęcim.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

Opracował:

Naczelnik Wydziału
Spraw Obywatelskich
mgr Katarzyna Tarłowska

Przeznaczono do Rady Miasta w dniu 01.12.23
Poz. centralnego rejestru projektów uchwał
Rady Miasta 830/23
P. Krawiec
(podpis pracownika Wydz. OR)

Zatwierdzony
(Główny prezydent miasta)

Sprawdzono pod względem prawnym:

Rada Prawny
Paweł Głównia

Wniosek o przyjęcie przedmiotowego
projektu uchwały w porządku obrad
sesji RM w dniu sesja budżet.

„GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA TERENIE MIASTA OŚWIECIM W 2024 ROKU”

Rozdział 1.

I. Cel Programu

Cele Programu:

1. Ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Oświęcimia.
2. Podejmowanie działań zmierzających do zmiany struktury spożycia i wzorów używania napojów alkoholowych.
3. Prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki uzależnień ujęte w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 oraz stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Oświęcim na lata 2021-2026 (cel strategiczny 2. Praca na rzecz osób i rodzin – przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie, reintegracja społeczna).

II. Wprowadzenie

Program na rok 2024 jest kontynuacją działań sprawdzonych i podejmowanych w latach poprzednich w zakresie profilaktyki uniwersalnej (ukierunkowana na całe populacje), profilaktyki selektywnej (ukierunkowanej na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka), profilaktyki wskazującej (ukierunkowanej na jednostki lub grupy wysokiego ryzyka).

Na podstawie posiadanych zasobów instytucjonalnych i osobowych zadania ujęte w programie i sposoby ich realizacji dostosowane są do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia działań.

Na podstawie obowiązujących przepisów prawa na terenie Gminy Miasto Oświęcim podjęte zostały:

- uchwała nr XXXVII/610/21 Rady Miasta Oświęcim z dnia 25 sierpnia 2021 r. w sprawie zasad usytuowania na terenie miasta Oświęcim miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- uchwała nr LII/1018/18 Rady Miasta Oświęcim z dnia 29 sierpnia 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta Oświęcim.

Zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych określają warunki rozmieszczenia punktów w terenie z zachowaniem odpowiedniej odległości od miejsc chronionych. Punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży nie mogą być zlokalizowane w odległości mniejszej niż 30 metrów od następujących obiektów chronionych: szkół podstawowych, liceów, techników, szkół branżowych I i II stopnia, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych.

Wg stanu na dzień 31.12.2022 r. Miasto Oświęcim liczyło 34 162 mieszkańców, w tym 15 913 mężczyzn, 18 249 kobiet. Na terenie miasta Oświęcim w 2022 roku było 140 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, oznacza to, że jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypadał na 244 mieszkańców.

III. Diagnoza problemów społecznych, uzależnień i przemocy na terenie miasta Oświęcim

Dane pochodzą z przeprowadzonej 2023 roku „Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych Miasto Oświęcim 2023” na terenie miasta Oświęcim oraz informacji uzyskanych od instytucji.

Diagnoza

„**Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych Miasto Oświęcim 2023**” przeprowadzona została w drugiej połowie w 2023 r. i przedstawia wyniki badań ankietowych przeprowadzonych na terenie Miasta Oświęcim. Badania dotyczą problemów społecznych związanych z przemocą domową, nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków a także uzależnieniami behawioralnymi oraz postawami społecznymi wobec powyższych zjawisk.

Celem diagnozy była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących: postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym;

- zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze;
- zagadnienia związane z występowaniem na terenie Miasta zjawiska przemocy domowej;
- zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia;
- zagadnienia związane z uzależnieniem od papierosów oraz e-papierosów;

·zagadnienia związane z uzależnieniami behawioralnymi;

·uzależnieniem od hazardu.

Dane uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Mieście Oświęcim wśród następujących grup reprezentujących lokalne środowiska:

- a. dorośli mieszkańcy miasta,
- b. dzieci i młodzież szkolna,
- c. nauczyciele szkół podstawowych i średnich,
- d. sprzedawcy napojów alkoholowych.

Poniżej przedstawienie podsumowania przeprowadzonych badań.

Dorośli mieszkańcy Miasta Oświęcim

1) W opinii mieszkańców Miasta Oświęcim najistotniejszymi problemami społecznymi są: uzależnienie od papierosów (72%), uzależnienie od alkoholu (63%) oraz zanieczyszczenie powietrza – smog (55%). Z kolei w kwestii zjawisk uzależnień bardzo powszechnymi w ich środowisku są: nikotynizm (81%) oraz alkoholizm (61%). Wyniki badań wskazują, że 18% mieszkańców Oświęcimia ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej, a 23% nie jest pewna, ale podejrzewa, że może do tego dochodzić. 67% badanych wskazało, że posiada wiedzę nt. miejsc, gdzie osoba doznająca przemocy może uzyskać pomoc – wymieniano: policję, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, lekarza i specjalistyczne poradnie oraz parafię.

3) Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu mieszkańcy Miasta Oświęcim odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o niskim stopniu ryzyka – największa liczba badanych przyznała, że spożywa alkohol kilka razy w roku (50%) oraz kilka razy w miesiącu (25%). Mieszkańcy Oświęcimia spożywają umiarkowane ilości alkoholu (1-2 porcji 54%; 3-4 porcji alkoholu 16%).

4) 59% badanych uważa, że w najbliższej okolicy znajdują się odpowiednie liczba punktów, gdzie można nabyć alkohol, a dla 39% takich miejsc jest za dużo.

5) 80% respondentów uważa osoby pijące alkohol za zagrażające bezpieczeństwu w lokalnym środowisku.

6) 26% badanych deklaruje, że regularnie pali wyroby tytoniowe (papierosy i e-papierosy), a 11% robi to okazjonalnie.

7) 38% z badanych deklaruje, że zna przynajmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne takie jak narkotyki lub dopalacze. 62% wskazało, że nie ma w swoim otoczeniu takich osób. Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazła się: marihuana i haszysz, amfetamina oraz dopalacze.

8) Problem uzależnienia od gier hazardowych na terenie Miasta Oświęcim praktycznie nie występuje – 84% respondentów przyznaje, że nie ma doświadczenia z grami hazardowymi.

9) Jak wynika z przeprowadzonych badań 87% mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Świadczyć to może

o wysokim poziomie wiedzy mieszkańców na temat tego, jak istotne jest ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych. Badani wskazali na potrzebę organizacji: wsparcia psychologicznego dla rodzin (31%), ogólnopolskich kampanii profilaktycznych (26%), prowadzenia warsztatów profilaktycznych dla uczniów (21%), otwartych konsultacji z terapeutą uzależnień (17%) oraz wsparcia dzieci w integracji po izolacji pandemicznej (3%).

Rekomendowane działania dla dorosłych mieszkańców:

1) Kontynuowanie działań i kampanii informacyjnej dotyczącej negatywnych skutków zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z nadużywania alkoholu, a także mechanizmów uzależnienia. W tym celu skuteczne mogą okazać się rozpowszechniane wśród mieszkańców ulotki, broszury lub rozmieszczone na terenie Miasta plakaty i bilbordy. Aby dotrzeć do jak najszerszego grona odbiorców, warto wykorzystać przy tym nowe media. Warto również wykorzystywać tablice informacyjne w miejscach publicznych.

2) Dalsza współpraca pomiędzy instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze uzależnień.

3) Organizowanie szkoleń i kursów mających na celu podnoszenie kompetencji zatrudnionej kadry oraz zaangażowanie tych podmiotów w prowadzenie kampanii społecznych. Ważne przed przeprowadzeniem szkoleń, jest przekazanie grupom, które mają być objęte szkoleniem, krótkich ankiet mających na celu zbadanie ich potrzeb szkoleniowych.

- 4) Organizowanie szkoleń dla lekarzy i pielęgniarek w zakresie rozpoznawania wzorów spożywania alkoholu przez pacjentów i podejmowania interwencji wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.
- 5) Współpraca z Policją w przeprowadzaniu kampanii informacyjno-edukacyjnych na temat konsekwencji prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz podejmowanie działań mających na celu zmianę przekonań i postaw uczestników ruchu drogowego poprzez wzmacnianie postawy braku tolerancji dla spożywania alkoholu wśród osób kierujących pojazdami.
- 6) Rozpowszechnianie ulotek, broszur i plakatów, na których znajdować się będą informacje zachęcające do rzucenia palenia oraz sposoby i metody, które mogą w tym pomóc.
- 7) Podjęcie działań profilaktycznych wykorzystując przy tym strategię informacyjną mającą na celu edukację mieszkańców z zakresu szkodliwości nikotyny na zdrowie palacza i osób w jego najbliższym otoczeniu.
- 8) Wskazane jest zwrócenie szczególnej uwagi na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od narkotyków i dopalaczy, a także rozpowszechniania wiedzy o negatywnych skutkach ich zażywania.
- 9) Należałoby zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnianie informacji na temat instytucji, do których może zgłosić się osoba uzależniona od hazardu, a także mechanizmów uzależnienia zarówno w środowisku dorosłych, jak i dzieci oraz młodzieży.

Poniżej wyszczególniono różnice pomiędzy wynikami badań przeprowadzonych w ramach diagnozy w 2015, 2019 i 2023 roku w poszczególnych badanych obszarach dla mieszkańców Miasta Oświęcim,

Najistotniejszy problem społeczny środowiska lokalnego:

- w 2015 roku to bezrobocie, zubożenie społeczeństwa oraz alkoholizm,
- w 2019 roku zanieczyszczenie powietrza i kradzieże,
- w 2023 roku uzależnienie od papierosów, uzależnienie od alkoholu oraz zanieczyszczenie powietrza – smog.

Spożywanie alkoholu:

a. w porównaniu z wynikami badań ankietowych z poprzednich lat, mieszkańcy Oświęcimia aktualnie spożywają alkohol na podobnym poziomie:

- kilka razy w roku (2015: 52%, 2019: 55%, 2023: 50%),
- kilka razy w miesiącu (2015: 22,5%, 2019: 23%, 2023: 25%),
- abstynenci (2015: 12%, 2019: 19%, 2023: 15%),

b. błędne przekonanie jakoby alkohol zawarty w „słabszych” napojach (piwie, winie) był mniej szkodliwy niż ten zawarty w wysokoprocentowych napojach (np. w wódce) jest aktualnie bardziej rozpowszechnione wśród mieszkańców Miasta Oświęcim. W 2019 roku żaden z badanych nie zgadzał się z nim, aktualnie (2023 r.) zgadza się 7%.

Narkotyki i dopalacze:

Odsetek badanych potwierdzających znajomość osób przyjmujących środki psychoaktywne takie jak narkotyki i dopalacze:

- 2015: 29%,
- 2019: 40%,
- 2023: 38%.

Przemoc w rodzinie:

Znajomość osób doświadczających przemocy w rodzinie:

- 2015: 59%,
- 2019: 57%,
- 2023: 18%.

Sprzedawcy napojów alkoholowych:

1) Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim.

W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol 83% badanych deklaruje, że zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek a 17% robi to często. 93% badanych sprzedawców deklaruje, że nigdy nie sprzedali alkoholu osobie niepełnoletniej. Zestawiając te wyniki

z opiniami badanych uczniów w szkołach z terenu Miasta Oświęcim, zalecane jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych.

2) Sprzedawcy napojów alkoholowych w Mieście Oświęcim deklarują, że przypadki próby kupna alkoholu przez osobę poniżej 18 roku życia zdarzają się najczęściej kilka razy w miesiącu (52%) oraz kilka razy w tygodniu (28%).

3) Kampania informacyjna może zatem obejmować szkolenie dla sprzedawców, akcje z wykorzystaniem techniki Mystery Shopping i dystrybucję materiałów typu plakaty, naklejki do umieszczenia w punktach. Rekomenduje się także zapoznanie pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych z procedurą skutecznej odmowy, wzmacnianie umiejętności asertywności oraz wskazanie sposobów wspomagających współpracę sprzedawców z Policją.

Poniżej wyszczególniono różnice pomiędzy wynikami 2019 i 2023 w badaniach sprzedawców napojów alkoholowych Miasta Oświęcim.

- a. W porównaniu do badania sprzedawców napojów alkoholowych z 2019 roku, aktualnie zauważalny jest wzrost częstotliwości prób zakupu alkoholu przez osoby nieletnie.
- b. Aktualnie częściej zdarzają się sytuacje picia alkoholu w obrębie sklepu.
- c. Aktualnie wszyscy sprzedawcy napojów alkoholowych deklarują, że w przypadku wątpliwości co do wieku osoby kupującej alkohol sprawdzają częściej dowody potwierdzające wiek kupującego.
- d. Na przestrzeni czasu pomiędzy badaniami zauważalny jest spadek deklaracji sprzedawców napojów alkoholowych mówiący o tym, że osoby nieletnie mogą z łatwością zakupić alkohol (2019: 40%; 2023: 24%).
- e. Nieznacznie zwiększył się odsetek sprzedawców deklarujących, że nigdy nie sprzedali alkoholu osobie nieletniej (2019: 90%, 2023: 93%) co może świadczyć też o rzetelnym przestrzeganiu przepisów obowiązujących badaną grupę.

Młodzież szkolna

1) Spożywanie napojów alkoholowych przez młodzież szkolną w Oświęcimiu jest zauważalnym problemem. 13% uczniów klas SP 7-8 oraz 33% uczniów klas SŚ deklaruje, że ma za sobą inicjację alkoholową. Planując oddziaływanie profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający członkowie zespołu czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas programów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio

dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące szkodliwości picia alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.

2) Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przynajmniej 21% uczniów młodszych oraz 30% starszych uczniów. Jednocześnie, niepokojący jest względnie bardzo łatwy dostęp dzieci i młodzieży do wyrobów tytoniowych oraz napojów alkoholowych. Jego ograniczenie jest obowiązkiem osób dorosłych. Rekomenduje się podejmowanie działań budujących świadomość zagrożenia związanego z poszczególnymi używkami poprzez warsztaty profilaktyczne, szkolenia dla nauczycieli lub pogadanki profilaktyczne dla rodziców.

3) Jak wynika z badań problem zażywania substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki czy dopalacze występuje wśród uczniów szkół na terenie Miasta Oświęcim. Inicjację narkotykową ma za sobą 5% uczniów szkół podstawowych oraz 9% uczniów szkół średnich, dlatego należy zwrócić większą uwagę na profilaktykę narkotykową wśród uczniów.

4) W przypadku zażywania substancji psychoaktywnych bardzo ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiąże się z zażywaniem substancji psychoaktywnych. Zaleca się podjęcie obserwacji w placówkach oświatowych, w celu identyfikacji uczniów zażywających środki psychoaktywne.

5) 21% uczniów klas SP 7-8 oraz 22% uczniów klas ŚŚ jest zdania, że napoje energetyczne są zdrowe. Co więcej 33% uczniów z młodszej grupy oraz 46% uczniów starszych deklaruje, że pije napoje energetyczne. Uczniowie deklarujący spożywanie napojów energetycznych, najczęściej wskazywali, że piją je raz w miesiącu. Pojawiały się również odpowiedzi uczniów, mówiące o przyjmowaniu tych napojów codziennie.

6) Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera i telefonu komórkowego. Uczniowie spędzają dziennie w ten sposób nawet powyżej 5/6 godzin dziennie (komputer: SP 7-8: 16%; ŚŚ: 11%, telefon: SP 7-8: 26%; ŚŚ: 31%). Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach są to ich jedyne formy spędzania czasu. Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych

treści. Istotne jest, aby włączyć w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.

7) W perspektywie wyników na temat funkcjonowania badanych uczniów w Internecie konieczna wydaje się również szeroka edukacja z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu, czyli wspieranie świadomości prawnej uczniów, rozwijanie umiejętności ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami, czy poszerzanie wiedzy z zakresu ochrony własnych danych. 24% uczniów klas SP 7-8 oraz 35% uczniów szkół średnich doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”. Uczniowie również często byli odbiorcami obraźliwych wiadomości z obelgami i wyzwiskami (SP 7-8 – 19%; SŚ – 35%), a także byli ofiarami udostępniania osobom trzecim ich prywatnej wiadomości (SP 7-8 – 19%; SŚ – 33%).

8) Pozytywnie należy ocenić małą skłonność uczniów do korzystania z gier hazardowych, pomimo iż internetowe gry „na pieniądze” zaczynają być coraz bardziej popularne wśród dzieci i młodzieży (75% uczniów SP 7-8 oraz 70% SŚ nigdy w nie grało). Warto zaznaczyć uczniów z tematyką powstawania uzależnienia od hazardu, na przykład poprzez przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych.

9) Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów oświecimskich szkół wynika, że problem przemocy rówieśniczej jest widoczny. 56% młodszych uczniów oraz 34% starszych doświadczyło lub doświadcza przemocy w szkole. Należy zwrócić szczególną uwagę na ten problem. Preferowane byłoby także doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych. Należy ciągle udoskonalać szkolne systemy przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączyć trzeba rodziców, od których dzieci młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy jako rozwiązywania codziennych problemów. Odpowiedzi 31% uczniów klas SP 7-8 oraz 29% uczniów szkół średnich wskazują, że doznały przemocy psychicznej ze strony rówieśników.

10) Uczniowie zostali również zapytani, czy doświadczają przemocy w domu. Uzyskane wyniki wskazują, że przemoc domowa jest obecna w domach uczniów Miasta Oświęcim (SP 7-8: 14%; SŚ: 15%).

11) Uczniowie w Oświecimiu deklarują bardzo dobre lub dobre relacje z rodzicami i opiekunami (SP 7-8: 88%; SŚ: 85%). Pozytywne relacje rodzinne

i umiejętnie postępowanie wychowawcze rodziców są jednym z silniejszych czynników chroniących dorastające dzieci przed angażowaniem się w zachowania ryzykowne i problemowe.

Ponizej wyszczególniono różnice pomiędzy badaniami przeprowadzonymi wśród uczniów oświatowych szkół w 2015, 2019 i 2023 roku w poszczególnych badanych obszarach:

Alkohol:

- deklaracje dotyczące inicjacji alkoholowej na niższym poziomie w porównaniu do badań w latach poprzednich:

	Klasy 7-8 szkół podstawowych	Szkoły średnie
Badanie z 2015 r.	58%	66%
Badanie z 2019 r.	39% (-19%)	84% (+18%)
Badanie z 2023 r.	13% (-26%)	33% (-51%)

Papierosy:

- deklaracje dotyczące inicjacji nikotynowej na niższym poziomie w porównaniu do badań z lat poprzednich:

	Klasy 7-8 szkół podstawowych	Szkoły średnie
Badanie z 2015 r.	40%	41%
Badanie z 2019 r.	24% (-16%)	61% (+20%)
Badanie z 2023 r.	21% (-3%)	30% (-31%)

Narkotyki i dopalacze:

- deklaracje dotyczące inicjacji narkotykowej aktualnie na wyższym poziomie wśród uczniów szkoły podstawowej oraz na niższym poziomie u uczniów szkół średnich w porównaniu do badań z lat poprzednich:

	Klasy 7-8 szkół podstawowych	Szkoły średnie
Badanie z 2015 r.	19%	16%
Badanie z 2019 r.	4% (-15%)	21% (+5%)
Badanie z 2023 r.	5% (+1%)	9% (-12%)

Przemoc w szkole:

- z badań wynika, że obecnie więcej uczniów szkół podstawowych doświadcza przemocy w środowisku szkolnym ze strony innych uczniów.
W przypadku uczniów szkół średnich, aktualnie ten odsetek jest niższy:

	Klasy 7-8 szkół podstawowych	Szkoły średnie
Badanie z 2019 r.	48%	42%
Badanie z 2023 r.	56% (+8%)	34% (-8%)

Rekomendowane działania dla środowiska szkolnego:

1) Organizacja i przeprowadzanie, rekomendowanych programów profilaktycznych, zajęć i warsztatów dla uczniów, nakierowanych na:

- wskazywanie negatywnych skutków picia alkoholu, palenia papierosów i uzależnienia od tych substancji,
- uświadamianie uczniom jak uzależnienie wpływa na życie,
- rozwijanie asertywnej postawy – umiejętność odmowy,
- kształtowanie postaw wolnych od używek oraz promowanie zdrowego stylu życia, uczenie zasad bezpiecznego korzystania z Internetu, które będą miały na celu:
- uwrażliwienie młodych internautów na problem cyberprzemocy,
- poznanie zasad ochrony danych osobowych w Internecie przez uczniów,
- uczenie zasady stosowania ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci oraz postawy wzajemnego szacunku w Internecie,
- kształtowanie w młodych ludziach czujności w stosunku do innych szczególnie nieznajomych,
- dostarczenie uczniom wiedzy dotyczącej zarówno korzyści, jak i zagrożeń płynących z użytkowania Internetu,
- kształtowanie postaw uczniów sprzyjających podejmowaniu racjonalnych decyzji związanych z czasem i doborem treści programów komputerowych oraz Internetu,
- promowanie zasad zdrowego stylu życia,
- podnoszenie świadomości uczniów dotyczących ograniczeń prawnych wynikających z korzystania z sieci,
- ukazanie wpływu hazardu na funkcjonowanie młodego człowieka,

- poznanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu,
- poznanie wpływu jaki ma na życie hazard,
- przedstawienie chorób związanych z zaburzeniami odżywiania,
- pokazanie jak budować pozytywny obraz samego siebie.

2) Poszerzanie wiedzy i kompetencji nauczycieli oraz rodziców poprzez szkolenia i spotkania otwarte w zakresie:

- przyczyn wchodzenia w uzależnienie, charakterystyki substancji psychoaktywnych,
- wskazania miejsca nauczyciela i rodzica w procesie szeroko pojętej profilaktyki uzależnień,
- ukazania znaczenia i oczekiwanych skutków programów profilaktycznych,
- ćwiczenia opierające się na konkretnych przypadkach,
- sposobów wyjścia z uzależnienia,
- ukazania roli komunikacji w relacjach z dzieckiem i uczniem,
- przedstawienie mechanizmu i konsekwencji uzależnienia,
- zwrócenie uwagi na różne formy uzależnienia,
- przekazanie rzetelnej i dokładnej wiedzy o specyfice czynności uzależniających oraz ich wpływie na organizm i psychikę młodych ludzi,
- omówienie poszczególnych czynności tj. pracobolizm, internetoholizm, zakupoholizm i uzależnienie od hazardu, gier, zakładów, seksu,
- ukazanie sposobów radzenia sobie w tych sytuacjach, ukazanie znaczenia wsparcia dla uczniów dotkniętych owym uzależnieniem,

- omówienie: ZUI – Zespół Uzależnienia do Internetu, wpływ komputera i Internetu na młodego człowieka, rodzaje aktywności dzieci i młodzieży w sieci, zalety korzystania z Internetu,
- najpopularniejsze zagrożenia Internetu,
- jak chronić własne dziecko – poradnik dla wychowawców klas i nauczycieli, sposoby ochrony dzieci przed zagrożeniami w sieci,
- nowe zagrożenia m.in.: sexting – nastroletnia auto-pornografia w sieci, cyberprzemoc, era informacji i manipulacji medialnej, programy i kampanie społeczne dotyczące zagrożeń związanych z Internetem,
- programy pozwalające kontrolować dostęp dzieci do komputera i Internetu.

W diagnozie wyniki badań zostały porównane z wynikami badania ESPAD.

Europejski Program Badań nad Używaniem od Alkoholu i Środków Odurzających przez Młodzież Szkolną (w skrócie ESPAD) to wieloletni europejski program badań ankietowych w szkołach. Badania prowadzone są co cztery lata według tych samych wystandardyzowanych technik. W Polsce przeprowadzane są na próbach losowych uczniów w grupie wiekowej 15-18 lat. Mają one na celu przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych. Badaniami ESPAD z 2019 roku objęło 5903 uczniów.

W badaniu zrealizowanym na potrzeby diagnozy zbadano wybrane zagadnienia zawarte w kwestionariuszu ESPAD. Celem przeprowadzenia badań było głównie zbadanie zjawiska używania przez uczniów substancji psychoaktywnych, w tym: napojów alkoholowych, papierosów, narkotyków, leków i substancji wziewnych, a następnie porównania wyników z wynikami próby ogólnopolskiej badania ESPAD 2019. Badaniami objęto 415 uczniów szkół z terenu Miasta Oświęcim.

Podsumowanie: Picie napojów alkoholowych wśród uczniów szkół z terenu Miasta Oświęcim jest na dużo niższym poziomie w porównaniu z wynikami dla młodzieży ogólnopolskiej. Uczniowie z Miasta Oświęcim nie tylko spożywają mniej alkoholu, ale również piją z umiarem napoje alkoholowe o mniejszej zawartości procentowej alkoholu. Ponadto, młodzież nie tylko rzadziej sięga po alkohol niż ich rówieśnicy na terenie Polski, ale również rzadziej pali papierosy. Wskazuje to na pozytywny trend młodych ludzi wobec spożywania alkoholu i palenia papierosów. Niepokojące jest, że uczniowie przyznają się do sięgania po narkotyki i dopalacze (głównie marihuana i haszysz oraz substancje chemiczne – tj. kleje czy aerozole).

W czasie wakacji 2023 roku - w ramach diagnozy - na terenie miasta Oświęcim zostały przeprowadzone badania dostępności sprzedaży alkoholu w 30 punktach sprzedaży metodą „**tajemniczego klienta**”. Metoda ta polega na tym, że osoba która ukończyła 18 r.ż. ale wygląda jak nieletnia, chce kupić alkohol. W 14 badanych punktach nie spytano „tajemniczego klienta” o okazanie dowodu tożsamości, a co za tym idzie wykazano chęć sprzedaży napoju alkoholowego osobie, która mogła być niepełnoletnia. W 16 punktach sprzedaży napojów

alkoholowych, sprzedawcy zapytali „tajemniczego klienta” o okazanie dowodu osobistego, po czym gdy osoba dokonująca zakupu go nie okazała, sprzedawca nie chciał sprzedawać alkoholu. Wyniki badania pokazują, że istnieje potrzeba przeprowadzenia szkolenia dla sprzedawców alkoholu.

Dane uzyskane od instytucji

Rynek alkoholowy

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych ogółem:	141	140	140	137	133	136	140
ilość zezwoleń - poza miejscem sprzedaży:							
* do 4,5%	84	80	79	78	80	82	82
* od 4,5% do 18%	78	76	75	77	80	81	82
* powyżej 18%	80	76	75	75	79	79	79
ilość zezwoleń - w miejscu sprzedaży:							
* do 4,5%	49	47	57	55	45	49	52
* od 4,5% do 18%	34	35	42	42	37	39	43
* powyżej 18%	34	35	40	38	32	32	34

Dane związane z nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

Dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba rodzin ogółem	1810	1586	1689	1254	972	1158	1024
Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień	90	79	56	89	87	91	81

Powody przyznawania pomocy społecznej – liczba rodzin

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ogółem	3813	2317	2262	2832	2257	2502	2486
niepełnosprawność	576	367	430	547	429	459	446
bezrobocie	393	317	289	373	359	366	366
osoby dotknięte klęską	0	0	0	2	0	0	0
ubóstwo	761	669	635	620	528	537	537
bezzadność opiekuńczo-wychowawczą	978	369	289	330	244	207	207
osoby dotknięte długotrwałą chorobą	837	363	473	874	613	699	699
alkoholizm	87	79	56	86	84	85	85

inne	181	153	90	-	-	149	146
------	-----	-----	----	---	---	-----	-----

Dane z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Posiedzenia Komisji ogółem, w tym:	37	36	37	38	40	45	47
Ogólne posiedzenia Komisji	31	32	33	32	36	30	24
Posiedzenia, na których rozmawiano z osobami wzywanyymi	27	30	30	32	26	29	23
Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	36	30	26	23	0	1	11
Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży ogółem, w tym:	40	66	47	33	36	51	46
* postanowienia negatywne	0	0	0	0	0	1	0
Wnioski o leczenie odwykowe	90	80	81	103	59	89	65
Prowadzono łącznie spraw	130	124	126	143	111	129	125
Zlecenia przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	26	33	29	44	29	27	84
Wnioski do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	42	55	52	61	43	49	56

Dane z Poradni Odwykowej w Oświęcimiu

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Osoby zarejestrowane uzależnione	249 66 - kobiet 183 - mężczyzn	179 41 - kobiet 138 - mężczyzn	144 43 - kobiety 101 - mężczyzn	115 33 - kobiety 82 - mężczyzn	147 32 - kobiety 115 - mężczyzn	163 50 - kobiet 113 - mężczyzn	144 28 - kobiet 116 - mężczyzn
Osoby systematycznie korzystające z terapii dla uzależnionych	197 50 - kobiet 147 - mężczyzn	142 36 - kobiet 106 - mężczyzn	121 36 - kobiet 85 - mężczyzn	98 27 - kobiet 71 - mężczyzn	103 17 - kobiet 86 - mężczyzn	110 35 - kobiet 75 - mężczyzn	178 22 - kobiety 156 - mężczyzn
Osoby zarejestrowane współuzależnione	24 24 kobiety	21 21 kobiety	14 14 - kobiet 0 - mężczyzn	11 8 - kobiet 3 - mężczyzn	17 16 - kobiet 1 - mężczyzna	11 10 - kobiet 1 - mężczyzna	12 12 - kobiet 0 - mężczyzn
Osoby systematycznie korzystające z terapii dla współuzależnionych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	15 14 - kobiet 1 - mężczyzna	2 0 - kobiet 2 - mężczyzn	12 12 - kobiet 0 - mężczyzn

Dane z Komendy Powiatowej Policji w Oświęcimiu

Przestępstwa/wykroczenia popełnione pod wpływem alkoholu						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	48	42	55	65	50	59
Prowadzenie pojazdów po drodze publicznej po użyciu alkoholu	105	86	61	40	10	34
Zakłócanie porządku publicznego	243	277	120	548 wykroczeń,	608 wykroczeń,	619 wykroczeń
Podjęmowanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	2	3	6	3	2	3
Liczba wypadków pod wpływem alkoholu	2	0	0	0	1	2
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	254	211	153	325	304	214
Osoby nieletnie zatrzymane do wytrzeźwienia (podjęto czynności służbowe na terenie działania KPP w Oświęcimiu)	5	11	22	257	10	18
						20

Dane ze Straży Miejskiej w Oświęcimiu

Z uzyskanych informacji, wynika że do Straży Miejskiej w Oświęcimiu w 2022 roku wpłynęło 321 (114 w 2021 roku) zgłoszeń dotyczących zakłócania spokoju i porządku publicznego. Straż Miejska podjęła 198 (194 w 2021 r.) interwencji w związku ze zgłoszeniami odnośnie osób, będących pod wpływem alkoholu lub spożywających alkohol w miejscu publicznym.

Dane z Zespołu Opieki Zdrowotnej w Oświęcimiu oraz Sądu Rejonowego w Oświęcimiu.

Z informacji uzyskanych z Zespołu Opieki Zdrowotnej w Oświęcimiu wynika, że w 2022 roku z powodu zatrucia narkotykami nikogo nie hospitalizowano (w 2021 roku 1 osobę). Z powodu nadużywania alkoholu w 2022 roku hospitalizowano 1 kobietę w wieku 19 lat, (w 2021 roku 2 osoby nieletnie). W 2022 roku udzielono pomocy medycznej w związku z nadużywaniem alkoholu 44 osobom, w tym 15 kobietom i 29 mężczyznom, (w 2021 r. 31 osobom w tym: 11 kobietom i 20 mężczyznom). W związku z zatruciami środkami odurzającymi udzielono pomocy medycznej 1 mężczyźnie w wieku 31 lat, (w 2021 roku 4 osobom, w tym 3 kobietom i 1 mężczyźnie). Nie odnotowano zgonu związanego z zatruciem narkotykami i alkoholem.

Z informacji uzyskanej z Sądu Rejonowego w Oświęcimiu wynika, że za przestępstwa związane z naruszeniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w 2022 roku zostały skazane 24 osoby, (80 w 2021 r.). Za przestępstwa związane z naruszeniem ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w 2021 roku została skazana jedna osoba, a w 2022 roku żadna. Ponadto, w 2022 roku w związku z nadużywaniem środków odurzających na leczenie w ośrodku leczniczym dla narkomanów nie skierowano żadnej osoby, (w 2021 roku skierowano 1 osobę). Z powodu nadużywania alkoholu zostało zobowiązanych do podjęcia przymusowego leczenia odwykowego 31 osób, (w 2021 roku 35 osób).

	Ilość osób nietrzeźwych odwiezionych do wytrzeźwienia:						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ośrodek Profilaktyki Uzależnienia od Alkoholu i Pobytu Osób Nietrzeźwych w Jaworznie	496 (w tym 457 mężczyzn, 39 kobiet)	254 (w tym 226 mężczyzn, 28 kobiet)	-	-	-	-	-
Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej			271 (w tym 250 mężczyzn, 21 kobiet)	340 (w tym 317 mężczyzn, 23 kobiety)	257 (w tym: 238 mężczyzn, 19 kobiet)	216 (w tym 200 mężczyzn, 16 kobiet)	268 (w tym 255 mężczyzn, 13 kobiet)
Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową – dane z Komendy Powiatowej Policji w Oświęcimiu (dane dot. lat 2016-2018 z diagnozy dot. całego powiatu oświęcimskiego, dane za 2019, 2020, 2021 i 2022 z KPP dot. miasta Oświęcim)							
Liczba interwencji	3732	4320	3479	bd	bd	bd	bd
Dotyczące przemocy w rodzinie	567	801	780	bd	bd	bd	bd
Wdrożone procedury Niebieskiej Karty	26	34	35	45	46	67	32
Liczba ofiar przemocy w rodzinie	27	38	43	51	54	80	104

ogółem, w tym:									
kobiety	24	31	34	37	43	58	83		
mężczyźni	1	4	1	7	3	11	9		
małoletni i nieletni	2	3	8	7	8	11	12		
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem, w tym:	26	34	35	47	47	67	98		
kobiety	5	3	5	5	3	5	9		
mężczyźni	21	31	30	41	44	62	89		
małoletni i nieletni	0	0	0	1	0	0	0		
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu ogółem, w tym:	6	9	7	12	14	30	45		
kobiety	0	0	1	0	0	1	3		
mężczyźni	6	9	6	12	14	29	42		
małoletni i nieletni	0	0	0	0	0	0	bd		
Artykuł (207,190,208,209) Kodeksu Karnego kwalifikacja prawna przestępstw (na terenie działania KPP w Oświęcimiu)									
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
Znęcanie się nad rodziną	46	37	34	29	24	26			
Groźby karalne	20	22	19	14	13	7			
Rozpijanie małoletniego	1	1	1	0	0	0			
Uchylanie się od płacenia alimentów	50	53	51	48	6	2			

Dane z Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Oświęcimiu

Liczba formularzy „Niebieskiej Karty”							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba wszczętych procedur ogółem, w tym przez:	67	71	40	65	53	68	76
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	46	49	16	28	19	9	8
Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1	4	1	3	1	2	0
Placówki oświatowe	6	2	-	3	1	9	-
Policja	14	16	22	31	32	48	66
Inne instytucje	bd	bd	bd	bd	bd	bd	2

W 2022 roku procedurą „Niebieskich Kart” objęto 115 rodzin, w których było 353 osób, w tym 78 rodzin z dziećmi i 37 rodzin bezdzietnych. W 78 rodzinach znajdowało się łącznie 115 małoletnich. (W 2021 roku było to 101 rodzin w których było 207 osób w tym: 62 rodziny z dziećmi

i 39 rodzin bezdzietnych). Osób wskazanych w procedurze „Niebieskie Karty” wobec których istniało podejrzenie, że doświadczają przemocy było w 2022 roku 122, w tym: 94 kobiety, 17 małoletnich dzieci oraz 11 mężczyzn, natomiast osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc było 115, w tym: 95 mężczyzn i 20 kobiet). (W 2021 roku osób wskazanych w procedurze „Niebieskie Karty” wobec których istniało podejrzenie, że doświadczają przemocy było 118, w tym: 84 kobiety, 26 małoletnich dzieci oraz 8 mężczyzn, natomiast osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc było 100, w tym: 84 mężczyzn i 16 kobiet). W ramach prowadzonej pracy socjalnej w 2022 roku pracownicy socjalni (realizujący zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie) udzielili łącznie 213 porad/konsultacji członkom rodzin, w których występuje przemoc domowa lub było zagrożonych tym zjawiskiem, (w 2021 roku 555).

W Punkcie Informacji Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, który funkcjonuje w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy w Oświęcimiu, w 2022 roku udzielono:

- 122 porady dla 68 osób, w tym 21 porad prawnych dla 18 osób,
  - 29 konsultacji pracownika socjalnego dla 29 osób,
  - 72 konsultacje dla 21 osób w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu oraz współuzależnienia.
- (W 2021 roku udzielono:
- 30 porad prawnych dla 25 osób,
  - 56 konsultacji pracownika socjalnego dla 43 osób,
  - 74 konsultacje dla 22 osób w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu oraz współuzależnienia).

Dane z Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu.

W 2022 roku pracownicy Ośrodka przyjęli 1754 zgłoszenia od mieszkańców miasta Oświecim, w tym: 935 osobistych i 819 telefonicznych. Z porad specjalistów skorzystało 86 mieszkańców miasta Oświecim, w tym: z konsultacji psychologicznych - 130 i konsultacji prawnych - 24. Z konsultacji indywidualnych skorzystało 8 mieszkańców miasta. W ciągu roku nikt z mieszkańców miasta doznających przemocy domowej nie korzystał z noclegu w hostelu Ośrodka.

(W 2021 roku pracownicy Ośrodka przyjęli 1299 zgłoszeń od mieszkańców miasta Oświecim, w tym: 529 osobistych i 770 telefonicznych. Z porad specjalistów skorzystało 171 mieszkańców miasta Oświecim, w tym: z konsultacji psychologicznych - 141 i konsultacji prawnych - 30. Z konsultacji indywidualnych skorzystało 9 mieszkańców miasta. W ciągu roku udzielono noclegu w hostelu Ośrodka dwóm mieszkańcom miasta Oświecim, doznającym przemocy domowej.

Rozdział 2.

Zadania programu

1.	Nazwa zadania	Opis zadania/realizator	Cel/wskaźniki realizacji celu
1.	Zwalczanie narkomanii		
1. 1	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych	Organizacja programów edukacyjno-profilaktycznych, szkoleń, kampanii, itp. dotyczących profilaktyki uzależnień, skierowanych m.in. do uczniów, osób zaangażowanych w działalność profilaktyczną oraz rodziców i pracowników różnych grup zawodowych. Zakup materiałów informacyjno – edukacyjnych dotyczących profilaktyki uzależnień, nagród. Wydział Spraw Obywatelskich	Objęcie działaniami profilaktycznymi mieszkańców Oświecimia, w szczególności dzieci i młodzież. - liczba zrealizowanych programów profilaktycznych w tym rekomendowanych oraz liczba dzieci i młodzieży oraz dorosłych w nich uczestniczących, - liczba mieszkańców miasta, którzy zostali objęci edukacją w zakresie profilaktyki uzależnień.
2	Przeciwdziałanie alkoholizmowi		
2. 1	Integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.	Podjęmowanie działań w ramach zadania: „Integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu, dotkniętych ubóstwem, wykluczeniem społecznym i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz prowadzenie Domu Społecznego, w tym mieszkań chronionych treningowych” Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu	Pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, zamieszkałym na terenie miasta Oświęcim. - liczba programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem, bezrobociem oraz liczba osób nimi objętych, - liczba opracowanych i zrealizowanych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz liczba osób nimi objętych, - liczba osób, które wyszły z bezdomności, - liczba osób, które znalazły zatrudnienie.
2. 2	Przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu.	Podjęmowanie działań w ramach zadania: „Prowadzenie Schroniska dla osób bezdomnych, integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu, dotkniętych ubóstwem, wykluczeniem społecznym i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu” Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu	Pomoc bezdomnym mężczyznom z terenu miasta Oświęcim, uzależnionym od alkoholu. - liczba mężczyzn objętych pomocą, - liczba mężczyzn, którzy podjęli leczenie odwykowe.

<p>2. 3</p> <p>Prowadzenie profilaktycznej i edukacyjnej rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.</p>	<p>Profilaktyka uniwersalna – ukierunkowana na całe populacje w celu ograniczenia negatywnych konsekwencji zachowań ryzykownych, w tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prowadzenie w szkołach zajęć socjoterapeutycznych, programów profilaktycznych, warsztatów dotyczących problematyki uzależnień i przeciwdziałania agresji skierowanych do uczniów, nauczycieli i rodziców oraz prowadzenie zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-wychowawcze, 2) dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach opiekuńczo - wychowawczych socjoterapeutycznych oraz z rodzin znajdujących się w kryzysie, 3) promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez mieszkańców Oświęcimia, w tym osób z Ukrainy poprzez: <ol style="list-style-type: none"> a) organizację dla dzieci w czasie wakacji półkolonii, b) prowadzenie sportowych zajęć pozaszkolnych SKS, c) poprawę funkcjonowania bazy sportowo-rekreacyjnej do prowadzenia zajęć sks (remonty, zakup sprzętu sportowego), d) organizację zajęć dla mieszkańców miasta, w tym dla osób z Ukrainy przez: <ol style="list-style-type: none"> - Miejską Bibliotekę Publiczną w Oświęcimiu, - Oświęcimskie Centrum Kultury w Oświęcimiu, - Muzeum Zamek w Oświęcimiu. 4) prowadzenie wśród uczniów oraz dorosłych mieszkańców miasta działań profilaktycznych z zakresu m.in. przeciwdziałania szeroko rozumianym uzależnieniom, w tym behawioralnym, przemocy, agresji a także rozwijania umiejętności wychowawczych rodziców oraz zakup materiałów informacyjnych – edukacyjnych, nagród. 5) zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących profilaktyki uzależnień z przeznaczeniem dla Komendy Powiatowej Policji w Oświęcimiu. <p>Szkoły Podstawowe w Oświęcimiu</p>	<p>Objęcie działaniami profilaktycznymi mieszkańców Oświęcimia, w szczególności dzieci i młodzieży.</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej, - liczba dzieci uczestniczących w pozaszkolnych zajęciach socjoterapeutycznych, w zajęciach sks, w półkoloniach oraz objętych dożywianiem, - liczba dorosłych mieszkańców miasta Oświęcim objętych edukacją w zakresie profilaktyki uzależnień, - liczba nieletnich mieszkańców miasta Oświęcim objętych edukacją w zakresie profilaktyki uzależnień, - liczba przeszkolonych osób w zakresie profilaktyki uzależnień, - liczba przeprowadzonych działań, - liczba dzieci uczestniczących w zajęciach organizowanych przez Miejską Bibliotekę Publiczną oraz Oświęcimskie Centrum Kultury w Oświęcimiu. <p>- wyniki kontroli badania stanu trzeźwości prowadzonych przez KPP</p>
--	---	--

2. 4	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	Wydział Spraw Obywatelskich Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu 1) działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym: - motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizują małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spójność lub porządek publiczny, - kierowanie osób nadużywających alkoholu - zgłoszonych do Komisji - na badanie do lekarzy biegłych, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, - kierowanie do Sądu Rejonowego w Oświęcimiu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, - opiniowanie wniosków dotyczących wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, - współpraca z instytucjami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem przemocy. - szkolenia w obszarze profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy, - utrzymanie biura MKRPA (wypożyczenie i remonty). 2) pomoc rodzinom doświadczającym przemocy poprzez wsparcie finansowe działalności Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu. 3) szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu	Zmotywowanie jak największej ilości osób do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego. - liczba wniosków do MKRPA o skierowanie na leczenie odwykowe, - liczba osób, które podjęły dobrowolne leczenie, - liczba wniosków do Sądu Rejonowego o objęcie przymusowym leczeniem odwykowym osoby, które dobrowolnie nie podjęły terapii odwykowej. - liczba szkoleń i osób przeszkolonych Pomoc osobom dotkniętym przemocą: - liczba mieszkańców miasta Oświęcim korzystających z pomocy Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu, - liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. 5	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,	Wsparcie finansowe organizacji: - prowadzących placówki wsparcia dziennego - wspomagających proces powrotu do zdrowia osób	Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych bezpłatnych form spędzania czasu wolnego.

	poprzez wspieranie działań mających na celu: - wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez objęcie dziecka działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi w placówkach wsparcia dziennego, w tym rodzin z Ukrainy, - wspomaganie procesu powrotu do zdrowia osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.	uzależnionych	- liczba placówek wsparcia dziennego, - liczba dzieci objętych pomocą. Zapewnienie różnych form działań pomocowych, poza terapią, osobom uzależnionym i ich rodzinom. - liczba osób, rodzin objętych pomocą.	
2. 6	Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi.	Organizacje pozarządowe		
		1) Przeprowadzanie na terenie miasta Oświęcim kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży na podstawie art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu Straż Miejska w Oświęcimiu	Prowadzenie kontroli w celu ograniczenia sprzedaży nieletnim, nietrzeźwym alkoholowi oraz w celu przestrzegania przepisów prawa przez sprzedawców alkoholu. - liczba przeprowadzonych kontroli, - liczba stwierdzonych naruszeń.	

Rozdział 3.

I. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu:

Na podstawie art. 4¹ ust.5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi rada gminy określa zasady wynagradzania członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wynagrodzenia członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu ustala się w łącznej kwocie 51 300 zł., z czego:

- za udział w posiedzeniach otrzymują: przewodniczący – 100 zł. (brutto) za 1 godzinę, sekretarz – 90 zł. (brutto) za 1 godzinę, członkowie – 80 zł. (brutto) za 1 godzinę,

- za kontrolę w punktach sprzedaży alkoholu w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych stawkę w wysokości 80 zł. brutto za 1 godzinę.

II. Monitorowanie efektywności działań podejmowanych w ramach programu

Monitorowanie Programu oznacza systematyczną analizę i interpretację zebranych danych, w celu określenia efektywności poszczególnych działań, szczególnie po ich zakończeniu. Dane determinują podejmowanie decyzji dotyczących rozszerzenia bądź ograniczenia prowadzonych działań programowych przy projektowaniu Programu w kolejnych latach. Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami na terenie miasta polega w szczególności na:

- przeprowadzeniu cyklicznych (co 3-4 lata) społecznych badań na temat skali uzależnień na terenie miasta Oświęcim,
- ewaluacji realizowanych programów profilaktycznych,
- analizie sprawozdań z realizacji zadań.

Monitoring prowadzi się na podstawie wskaźników oraz zawartych umów.

III. Realizatorzy programu

Urząd Miasta Oświęcim we współpracy z:

- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu,
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Oświęcimiu,
- Strażą Miejską w Oświęcimiu,
- Poradnią Odwykową w Oświęcimiu,
- Komendą Powiatową Policji w Oświęcimiu,
- Sądem Rejonowym w Oświęcimiu,
- Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu,
- Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Oświęcimiu,

- organizacjami pozarządowymi.

IV. Koordynacja

Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Oświęcim.

UZASADNIENIE

„Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim w 2024 roku” uwzględnia zadania wynikające z:

- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki uzależnień ujęte w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 oraz stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Oświęcim na lata 2021-2026.

W rozdziale 2 załącznika do projektu uchwały określony został wykaz zadań, które realizowane będą w ramach programu w 2024 roku.

Środki finansowe na realizację programu pochodzić będą z opłat:

- za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- o których mowa w art. 9² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tj. za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

Podział środków na poszczególne zadania został ujęty w projekcie budżetu miasta Oświęcim na rok 2024 w tabeli "Dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i wydatki budżetu na realizację zadań ujętych w „Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim w 2024 roku”.

Naczelnik Wydziału
Spraw Obywatelskich
mgr Katarzyna Tarłowska

